

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De **POSTRYDER** vershynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de W. J.-P. Collée, boekdrukker
en uitgever van dit blad, groote markt, n° 29, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annonces, geld, enz. moet gefrankeerd
zyn.

Het abonnement vooraf betaalbaar is bepaald op 3 fr. per jaer.
3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aankondigingen, per drukregel. . . . . 15 »
De reklamen . . . . . 25 »

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzocht duidelyk
uit te drukken of dezelve in den **POSTRYDER** alleen, ofwel ook in
het fransch blad, le **COURRIER DU LIMBOURG**, moeten opgenomen
worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren
gegeven genieten voordeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 15 JANUARY.

Oorlogs-geruchten.

By gevolg van eenige woorden door den Keizer der Franschen aen den oostenrykschen gezant te Parys toegestuurd, zyn er alle slach van geruchten verspreid geworden. Uit die woorden besloten vele personen dat Frankryk voornemens was aen Oostenryk den oorlog te verklaren, omdat deze leste mogendheid zich weder-spännig toonde in het inbrengen van hervormingen in Italiën, en omdat zy de inzigten van Frankryk wegens de Donauwsche prinsdommen bestreden had.

De fransche *Moniteur* heeft het op zich genomen te verklaren dat die geruchten op niets steunden en dat men aen dezelve geen geloof moest geven. Die verklaring moest natuerlyker wyze de gemoederen stillen; maer tevens vernam men dat Oostenryk sterke legers-benden naer Italiën gezonden had en dat het aldaer bestaende leger op 150,000 mannen zou gebragt worden. Hier op hernam de onrust, en de dobbelzinnige troonrede, door den Koning van Piëmont uitgesproken by het openen der wetgevende Kamers, heeft niet bygebragt om dezelve te stillen.

Niettemin zyn wy van gedacht dat de oorlog niet te vreezen is. De Keizer der Franschen kan veranderingen begeren in de oostenryksche staetkunde, maer geenszins in eenen vyandlyken zin: de belangen van Frankryk en van Europa verzetten er zich tegen; en een oorlog tegen Oostenryk zou allerrampzaligste gevolgen na zich kunnen slepen, want in deze omstandigheid zou Napoleon wel kunnen weten met wien en tegen wien hy den kryg begint, maer hy zou niet weten met wien en tegen wien hy denzelven zou eindigen.

Overigens de oorzaken van den oorlog, zoo men dezelve aanduidt, zyn ongenoegzaam: het is voor geene bezwaren zoo als degene die wy hooger aenduiden, dat men Europa te bloede en te zweerde stellen zou: noch de toestand van Italiën, noch degene der Donauwsche prinsdommen kunnen eenen zoo zwaren maetregel niet verregteverdigden. Een ieder verdeligt hetgeen hy als nuttig en redelyk aanziet; maer niemand neemt de wapens op om zyne denkwyze te doen zegepralen op deze of gene besondere kwestie, ten zy dat deze kwestie de belangen, de waardigheid en de eere des lands raekt. Nu

VLAENDEREN

ONDER DE FRANSCHE HEERSCHAPPY.

Jaer IV-VII.

Nauwelyks scheiden vyftig jaren ons van het begin der fransche omwenteling, en reeds heeft men maer een verward geheugen meer der veelsortige voorvallen van deze maetschappelyke overrompeling die koningen en volk vernielde. Het geslacht welk alsdan jong, kloek en vol leven was, sterft nu dag op dag uit, en met dit geslacht verdwynen ook de verhalen en vertellingen van dien tyd. Het geen men ons heden wegens eenige gebeurtenissen van dien tyd vertelt, schynt ons ongelooflyk en verdicht, zoo waer is het dat een groote en magtige natie, weggerukt door den omwentelingsstroom, zich aen de uitzinnigste dwalingen, aen buitensporigheden kan overleveren, die belachelyk zouden zyn indien zy niet bloedig waren.

Onze provincien, de eerste vereenigd en gemengeld met dit vreesverwekkend Frankryk welk, een oogenblik, gansch Europa met zyne heerschappy bedreigde, waren insgelyks van het begin af, aen al de schitterende ongerymheden van het republiekaensch beheer onderworpen.

De wet van 1 veadémiare jaer IV (1 oktober 1795) tyfde België bepaaldelyk in de fransche Republiek. Deze maetregel was nog niet genomen, als reeds zoo genoemde volksvertegenwoordigers door de Conventie in ons land waren gezonden geweest om de bevolkingen te bewerken en tot eene vereeniging voor te bereiden. Die commissarissen des gouvernementen waren vol yver voor het nieuw bestuur, en vol brandeenden haet tegen hetgeen men alsdan, in de taal der klubs, de afschuwelyke zevenhoofdige slang der geestelykheid, des eeldoms en des koningdoms noemde. Deze varige voortzetters van eene vryheid die voor het uitwendige de ruwste dwingelandy aenbood, begonnen met België in negen departementen te verdeelen, om des te beter

dat is, in de voorhandige omstandigheid, geenszins het geval.

Zoo spreken over de zaak de besonderste dagbladen van Duitschland en van Parys. Wy weten het, de italiaensche oproermakers rekenen op Frankryk, en het ware niet onmogelyk dat zy wanorden verwekten in de hoop van deze tusshenkomst te wege te brengen; maer hunne hoop zou heden zoo als vroeger verdyeld worden: de parysche dagbladen, die met het fransch gouvernement in betrek zyn, verklaren het op de stelligste wyze: « Wy aerselen geenszins, schryft de *Patrie*, te verklaren, zoo als de *Times* het namens Engeland doet, dat de italiaensche woelmannen op de medehulp van Frankryk niet moeten rekenen. Het keizerryk kan den bondgenoot van geene revolutie zyn; de revolutie zou immers alles in de waeg stellen, dewyl de bedaerdheid alles redden kan. »

Dat is het gedacht hetwelk niet alleenlyk in Frankryk, maer ook in Engeland en in Duitschland heerscht, en kwam keizer Napoleon gewapenderhand in de zaak tusshen, hy zou niet alleenlyk magtige vyanden, maer ook de openbare denkwyze te bestryden hebben. Hy is overigens te wys en te voorzigtig om een bloedig spel aen te gaen hetwelk aen hem, aen Frankryk en aen gansch Europa, zeer duer zou kunnen kosten.

Te Brussel blyven de geruchten nopens eene verandering van het ministerie in volen omloop: de dagbladen beginnen er zich ook mede bezig te houden, en onze besondere inlichtingen melden dat er loch iets ernstig daer onder verschuilt. Van eenen anderen kant, de ziekte van M. Rogier en de dood van M. Partoes maken eene verandering, om zoo te zeggen, onvermydelyk.

Blyft te weten in welken zin die verandering plaats hebben zal. Men spreekt van MM. Hendrik De Brouckere en Liëds als bereid zynde om van het ministerie deel te maken; maer hunne benoeming zou eene groote tegenkanting te wege brengen onder de gevorderde liberalen, die M. Rogier als hunnen man aenzien. Er is ook kwestie van M. Orts, die op vele punten met M. Frère niet zou overeenkomen.

Ten huidigen dage is het ministerie verdeeld in twee deelen: MM. Rogier en de Vrière verbeelden het gedeelte van den vooruitgang; zy willen het verplichtende onder-

den geest te vernietigen van provincialismus, die alsdan ons land verdeelde.

In deze verdeeling ontving Oost-Vlaenderen, zoo als het door Joseph II was samengesteld, de benoeming van het departement der Schelde. Perez en Lefebvre van Nantes (aldus werden de uitzendingen genoemd) kwamen by ons aen met de handen vol omzendbrieven, onderrigtingen en proklamatiën in welke een koddig aendoenlyke schryfstyl heerschte. Zy kwamen met de zending om het trotsch gebouw der dweepzucht en der kloosterlyke onwetendheid tot in zyne diepste grondzuilen te ondermynen (schryftrant van dat tydstit).

De regten van den mensch waren hun orderwoord, en, volgens hunne beloften kon het niet lang meer duren, of de gebradene leeuwewerikken gingen van zels in den mond der aen Frankryk vereenigde Belgen vliegen. Ten einde des te beter de republiekaensche grondstellingen te verspreiden, gaf de minister van postie bevel om konstitutionnele vergaderingen te houden. Deze volksklubsen welke door al de patriotten van regtswege magten bygewoond worden, moesten tot rigtsnoer der openbare denkwyze dienen, en de beraedslagingen die er plaats namen, hadden tot kenstemming de wantrouws of hardekkige burgers de konstitutie van jaer III te doen aenkleven. De gehoorzaamheid aen het gouvernement en aen de magistraten werd aldaer byzonderlyk aenbevolen!

De geschiedenis der fransche heerschappy van de eerste tyden der republiek is tot hier toe verborgen gebleven in de officiële oorkonden, vlugschriften, dagbladen en duizende oproerige schriften die met het nieuw bestuur niet spaerde. Medegerukt door deze die te Parys kwamen, moesten de Belgen wyken voor de mannen die geboren waren om zich, in den naam der vryheid, der goddelijkheid en der broederlykheid, van hun meester te maken. Hoofdeloos tydstip, op welk, de godsdienstige en staetkundige geloofsbelijdenissen, een voor een onder de dekretten van verbanning of

wys en meest al de maetregelen welke door de democratische party gevegd worden. MM. Frère en Tesch, die eertyds vooruitgangers waren, willen nu den tegenstand en verzetten zich deftiglyk tegen alles wat strekken kan om de eischen der democratische party te voldoen.

Men begrypt aldus gemakkellyk dat die verdeeldheid, van den eenen kant, de ziekte van M. Rogier en het overlyden van M. Partoes, van den anderen kant, grootelyks bybrengt om de geruchten van eene verandering in het ministerie te bevestigen.

Sedert eenigen tyd, zegt een liberael blad, zyn er geruchten in omloop, waerop men in den beginne weinig acht gaf, maer die allengskens eenige waarschyndlykheid gekregen hebbende, thans een weinig ernstiger opgenomen worden.

Het gelt namelyk eene toenadering tusshen de zoo gezegde gematigden van de liberale en de kathylyke party. Het zonderlingste hierby, is, dat men M. Frère beschuldigt van de hand aen deze zaak te leenen.

Om deze beschuldiging te staven toont men de houding aen van het *Journal de Liège*, dat onder den invloed van M. den minister van finantiën schryft te staen, en die inderdaed verscheidene maetregels, gevraagd door de gevorderde liberale party, en namelyk het verplichtend onderwys, met hardnekkigheid heeft bestreden.

Van eenen anderen kant haelt men de taal aen, gevoerd door sommige kathylyke bladen tydens de beraedslaging van het voorstel der posthervorming. Men weet dat de *Bien public* onder anderen, ter dezzer gelegenheid met veel lof van M. Frère heeft gesproken.

Verder heeft men opgemerkt, dat onder de personen, welke men aanduidt als stichters van l'*Echo du parlement*, een blad dat op den titel van gematigd liberael aanspraak maakt, zich verscheidene leden van de kamer bevinden die tot hiertoe niet onder hetzelfde vaandel strenden. Zoo noemt men onder anderen, benevens M. Frère en eenige leden der linkerzyde, M. Vermeire, en verscheidene andere leden van de tint De Decker.

Eindelyk wordt er ook van eene hoogeplaatste persoonade melding gemaekt; die al zynen invloed zou werkstellig maken, om in de aenstaende kiezingen van Brussel de demokratieke party, die al te sterk wordt, het hoofd te bieden.

onder het mes van den beul vielen?

Een geweten vol werk op de jaren onzer vereeniging met Frankryk zou een des te levendiger belang opleveren, daer men al by ons begint te vergeten hoeveel rampen en wat wreede misrekeningen die vereeniging heeft te wege gebragt. Indien het besluit der Conventie ons in eenige groote en nuttige instellingen, uit de omwenteling zelve voortgesproken, heeft doen deel nemen, indien de republiek ons de opening der Schelde verleende, en eenen meerderen uitweg aen onzen handel gaf, indien eindelyk de Belgen, tydens dertig jaren, den roem genoten van in de zegepralen der fransche legers mede te werken, deze voordeelen zyn niet genoegzaam vergeod geweest door de onbegrypelyke onderdrukking welke dit zoogenaemd bestuur van vryheid kenmerkte. *Oorlog aen de kasteelen en vrede aen de arme katten!* (aengezien er in deze laetste niets te nemen was, doet Chateaubriand opmerken) riepen de mannen van dien tyd, en die zelfde mannen ontrukten de jonge soldaten en lotelingen aen de werken van den landbouw en aen de tegenheid der huisgezinnen van welke zy de eenige steun waren: zy hieven belastingen op alles wat vuer in den haerd en venster op de straat had; zy vonden de wet de verantwoordelykheid der gemeenten uit, en vergolden de verklikking van den vader tegen zyn zoon; zy bedreigden met de dood en met het ballingschap al wie niet *Leve de republiek een en onverdeelbaar* riep. Zy vergoten het zuiverste van ons bloed; doorliepen als geldzuchtige overwinnaers onze gewesten, een ieder rantsonerende, die het zedelyk en godsdienstig volk eerbiedigde, terwyl het volk zich weinig bezorgd toonde om de wangedrochtelyke grondstellingen van 93 te belyden!

Van op het einde van 1795, was het fransch beheer alom in onze als departementen ingerigte provincien doorgedrongen. De republiekaensche almanak was in de plaats van de oude gregoriaensche tydrekening gesteld; Parys was onze hoofdstad geworden.